

FAGMEDIET ØKOLOGISK

NYT OM UDVIKLINGEN

Udgives af:
 ØKOLOGISK
landsforening

EAT-Lancet Kommissionen anbefaler, at vi spiser 300 gram rigtige grøntsager hver dag. Arkivfoto: Økologisk Landsforening

Grøntsager er fremtiden

KRONIK: Den bæredygtige udvikling sætter fokus på plantebaserede fødevarer, i særdeleshed grøntsager. De skal dyrkes intensivt og bæredygtigt som en del af Den Store Fødevare-forandring.

- Af Ekstern skribent
- 09. september 2019, 11:09
- Læsetid: 3 minutter
- [Mennesker og meninger](#)
- [Frugt bær & grønt](#)

Af: *Hanne Lakkenborg Kristensen, forskergruppeleder, AU-FOOD Årsløv*

Grønt i front! Plant Power! Hvad skal du ha' til din grøntsag? De stærke aktører inden for markedsføring vil være med på den grønne bølge, som er sat i gang. Grøntsager er fremtiden. De er sunde, klimavenlige, miljørigtige, og de skal fylde meget mere på vores tallerkener og i den daglige kost for lige præcis vores egen skyld.

I en nyligt publiceret artikel i The Lancet lancerer den såkaldte EAT-Lancet Kommission Den Store Fødevarer-forandring (Great Food Transformation). Kommissionen anbefaler, at vi spiser 300 gram rigtige grøntsager hver dag, og dertil kommer frugt, bælgfrugter, nødder, kornprodukter og umættede olier, samt små mængder af fisk og kylling. Og så skal vi skære ned på kød, mælkeprodukter, fedt og sukker.

Men EAT-Lancet Kommissionen går videre endnu, for Den Store Fødevarer-forandring kræver en ændring af vores fødevarerproduktion, hvis ressourcerne ikke skal slippe op - og klima, miljø og biodiversitet skal styrkes. Der skal mange ændringer til - og på mange planer.

Én af ændringerne er at producere plantebaserede fødevarer med bæredygtige såvel som intensive metoder, så spild og tab af kvælstof og fosfor minimeres, mens udbytter og kvalitet optimeres. Det arbejder vi på i en række projekter ved Institut for Fødevarer AU i samarbejde med vidensinstitutioner og erhvervsliv.

Projektet DoubleCrop er et godt eksempel. Vi dyrker grøntsager, korn, efterafgrøder og grøngødninger i et femårigt sædskifte, hvor grøntsagerne er den økonomiske motor. Der dyrkes intensivt med flere hold af grøntsager pr. sæson og med plantning mellem rækkerne før høst for at vinde dage med lys og temperaturer, der sikrer vækst.

Den intensive dyrkning kobles med brug af plantebaserede gødninger, frigjort fra strømmen af konventionel gylle, vinterplantedække til at holde på næringsstoffer og stimulere jordens liv, samt bælgplanter til kvælstofopsamling.

Alt i alt tænkes en intensiv produktion af grøntsager ind i et sædskifte med fokus på frugtbarhed, effektivitet, biodiversitet og kulstoflagring.

DoubleCrop er et vigtigt skridt på vejen, men løser ikke alle problemer. Ser man ud i grøntsags-'landskabet', er der fortsat ømme punkter, hvis økologien skal gå

foran. Eksempler på emner er udfasning af konventionel gødning, mere præcis gødsning og reduktion af kvælstoftab, fokus på jordens frugtbarhed og kulstoflagring, recirkulering af organiske kilder, højere plantediversitet også i marken - og så skal naturen have plads.

Sidstnævnte kommer nemt, hvis vi følger rådene for Den Store fødevarerforandring og producerer og spiser mere plantebaseret mad.

Projektet DoubleCrop har deltagere fra AU-FOOD, HortiAdvice, Skyttes Gartneri, Skiftevær Økologi, Vostrup Øko-Grønt og Nordisk Tang og er en del af Organic RDD 3-programmet, som koordineres af ICROFS (Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer). Det har fået tilskud fra Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Miljø- og Fødevarerministeriet.